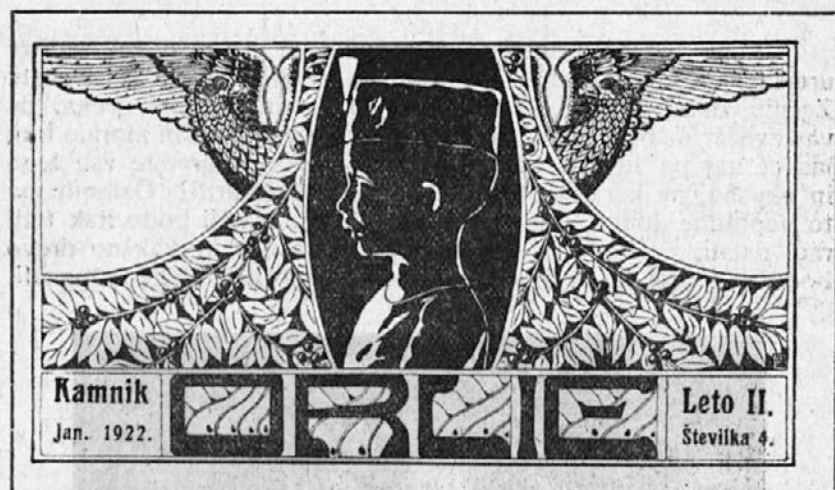

Br. Nardžić:

Novo leto — dober dan!

„Novo leto — dober dan!
 Bog te živi! Hajd na plan!
 Ali si prišlo čez griče
 gledat krepke nas Orlič?”

Le natanko nas poglej,
 novega nam kaj povej!
 Potlej jaz bi rekel eno:
 prosil nekaj bom iskreno.

Ker sem majhen še fantič,
 pravijo mi le: Orlič;
 letos pa bi rad dozorel,
 da postal bi velik Orel“.

Novo leto pravi: „Boš!
 Velik Orel, vrl mož —
 Hitro zbiraj skup dvojake,
 da si kupiš — daljše hlače . . .“

P. Bernard:

Voščim vesel Božič!

Voščim, da bi bil tak, kakor ~~moj~~ najlepši. Če me
 pa hočete ubogati, napravite takole in vaš Božič bo gotovo lep!

Popoldne pred svetim večerom imejte vse posvetne reči že urejene, da lahko začnete z mirnim in veselim srcem božičevati. Začnite dosti zgodaj delati jaslice in krasiti božično drevo, da vas zvečer ne bo basalo! Božično drevo sicer ni da bi moralo biti, jaslice naj pa le ima vsaka krščanska hiša! Naredite vse lepo in okusno, ne kar tja v en dan nekaj našušmariti! Ostanite pa to popoldne doma, bratje in sestre skupaj, stariši bodo itak tudi radi ostali, če bodo le mogli. Kakšne jaslice in kakšno drevo bodo v drugih hišah imeli, to boste še pozneje lahko dognali.

Spat menda ne boste šli hitro, razen tistih, ki ste še majčkani. Pri nas smo posedli okoli peči, prepevali božične pesmi, pripovedovali in poslušali božične zgodbe, prežali, če je treba kakšnega

pastirčka v jaslích popraviti. Če so nam mama dali že kaj potice, je ta reč seveda zelo pripomogla, da je sveti večer hitro minil in je kmalu potrkala na okno sveta noč s svojo polnočnico. Če ste že dosti veliki, da vas stariši puste k polnočnici, le gotovo pojdite!

To je res čudežna noč! Nič zaspanca, nič strahu, nič bavanja — še zime in mraza prav za prav ni, komaj malo teme je videti. V cerkvi pa kakor nikoli! Velika maša je tako slovesna in božična, da še v Betlehemu ni bilo take! Kar samo od sebe se ti moli, prav iz srca prihaja molitev in zraven si misliš: Lepo je bilo pastirjem in angelcem v sveti noči — ej! pa tudi v naši cerkvi ni kar tako! Slava Bogu na višavah, nam pa mir in veselje — samo da smo pridni, seveda!

Potlej pa spet domov od polnočnice. Tako kratka je danes pot, tako prijetno se stopa — čeprav škriplje pod nogami in bi skoraj dejal: Mraz hoče biti! Ko si doma, pa spet k peči, k naši dobri pečici! Ko je pa tako čudno prijetno toplo nocoj!

In potem je bilo pri nas takole — Bog ve, če je tudi pri vas? Mama so odgrnili ilovnato posodo na peči in iz nje je zadišala — mastna „ocvirkovca“. Morda pravite drugod špehovka? E, to je vseeno, samo da je dobra! Ampak nikoli boljša ko sveto noč!

Kako lepa priložnost zopet za prijateljski domač pogovor! Kako bi se ne mogli radi imeti stariši in otroci, bratje in sestre, ko je srce polno svete noči, ko je peč tako topla in „ocvirkovca“ tako dobra —

Seveda je treba tudi na spanje misliti. Mogoče pa kar še jutranje maše počakate, če je zgodaj in blizu, morda v vaši cerkvi. Saj je ta dan več maš in staro pravilo pravi, da mora biti vsak vernik pri treh. Huda zapoved pa to ni.

Čez dan bodi tudi doma. Samo v cerkvi in domači hiši naj te najde ta praznik! Najboljše bo, da še na društvo in telovadnico, na Orličice in Orličice pozabiš božični dan. Tvoje srce naj pozna takrat le ljubezen do Deteta v jaslích in do tvojih v domači hiši. Imejte se radi kakor v tisti družinici, ki vam jo kažejo vaše jaslíce.

Kdor išče božičnega veselja zunaj cerkve in domače hiše, ga bo težko našel. Na nobeni veselici, pri nobeni zabavi, pri nobeni prireditvi si ne boste Božiča tako prijetnega napravili, kakor v družbi starišev, bratov in sester pred domačimi jaslíci.

Kvečjemu drugi dan, na Štefanovo popoldne — takrat greste lahko kam v vas, da pogledate če niso morda kje lepših jaslíć naredili ali celo bolj medenih potic napekli . . Tudi v društvo utegnete iti spet pogledat in magari kakšno božičnico napraviti.

Držite se tega nasveta! Boste videli — imeli boste — vesel Božič!

P. Krizostom:

Saškov Božič.

Sašek kodrolasek
na oknu sloni.
Bele snežinke
z očki lovi.

Mímo se pripelje
po bisernih tleh
Detece božje
v zlatih saneh.

Jagnjece ga vozi,
s kraguljički cinglja,
s peštrimi čopki,
s trakci mahlja.

Sašek ves začuden
v Detece zre;
z drobnimi prstki
okno odpre.

Cin, cin, mimo okna
sanke zdrče. —
Sašku snežinke
v očke lete...

Maks Kurent:

Spominek na grob

bratcu Mirku Mandelj v Št. Rupertu.

Med prvimi si prišel med Orliče. Zdrav, zal, rdečih lic.
Povsod si bil z nami, pri igrah, taborih, akademijah. Rad si bral
zlató knjigo, „Orlič“ ti je bil zvest prijatelj.

Pred 14 dnevi še med nami — zdaj v hladnem grobu.
Umrl si — komaj 15 let star. Do zadnjega si upal, da se vrneš
med nas, a gospod Bog Ti je usodil drugače.

Kako žalostni smo šli za Tvojim pogrebom! Saj si nam
bil tako drag bratec. Naša pesem ob Tvojem grobu: „Vigred

se povrne“ je presunila vsa srca, a govor gosp. kaplana nam je privabil solze v oko — pa nas je tudi potolažil.

„ . . . Ob Tvojem grobu plakajo stariši, bratje in sestre, ob Tvojem grobu stoji nemo bratci Orlič — — Težko nam je slovo od Tebe, ki si bil tako rad pri nas, ki si hotel postati pošten in veren fant. Telo Ti sedaj počiva tu v grobu, Tvoj duh pa, upamo, živi med nebeškimi krilatci, kjer ne boš pozabil svojih domačih in ne bratcev Orličev . . .“

Kepe so padle na krsto, mi smo odkorakali. Kakšen spominek naj ti postavimo, naš Mirko? Spletli Ti bomo venec prošanj do Vsemogočnega, da Ti odpusti vse pogreške. Osmega decembra na Marijin praznik bodo vsi Orlič darovali zate sv. obhajilo. Če prej ne, tisti dan boš gotovo sprejet v nebesa. Dobro Tebi tam gori — proši, da pridemo za Teboj!

Savin.

Črni murenčkov božični večer.

Čudo se je zgodilo ono leto, veliko čudo. Teden pred Božičem je tako toplo sijalo solnce kot še v maju nikdar. Že so se začele vijolice pomenkovati pod zemljo, če ne bi kazalo iti malo na solnce pogledat. Pa se jim le ni zdelo prav varno.

Črni muren pa se je ojunačil. S celo kopo malih murenčkov je bil zarit globoko pod zemljo v prostrani votlini. A solnce ga je sklicalo. Zbudil je svoje cigančke in je zlezel z njimi po mnogih rovih iz luknje. Vsa družina je veselo čričkala, da je odmevalo vseokrog po strniščih.

Toda sreča je opoteča in božično solnce tudi. Dan pred Božičem je padel sneg in mraz je pritisnil, da so materi zemlji kosti pokale.

Ubogi murenčki! To so capljali in rili nazaj v luknje in luknjice! Komaj so ušli mrzli smrti.

Pa se je spomnil tisti večer najstarejši sinček — murenček, ki je vsak dan napravil črto nad posteljico, in je ves žalosten povedal: „Atek, bratci, sveti večer je nocoj! Pa Jezušček nam je prinesel mesto solnca sneg in mraz in nas je napodil spat. Nič nas nima rad ta Jezušček! Preveč črni smo!“

In vsi črni murenčki so zajokali in so se stisnili v koticke po luknjicah. Odeli so se z listjem in so molčali.

Ata muren so pa bili še posebno žalostni in potrti. Kar ni jim šlo v glavo, da bi morali biti ubogi murenčki na sveti večer tako silno žalostni. Na vse načine so se hudovali v srcu. Enkrat sami nase, zakaj so zbudili svoje poniglavčke iz spanja in jih peljali na solnce. Drugič na najstarejšega sinčka — capinčka, ki se je vsak dan zbudil, napravil črto nad posteljico, štel . . . in raztrobental vsem po luknji, da je nocoj sveti večer. Potlej so bili pa še na Jezuščka hudi. Še najbolj nanj — ker jim je vzel

solnce. Nič niso govorili, nič sinčkov tolažili, samo preišljevali so — dobri ata muren.

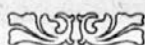
Naenkrat so se pa domislili. Bušknili so v smeh s tako silo da so sinčki kar poskočili iz svojih luknjic.

„Ja, murenčki, sirotice, cigančki, moji ljubčki, saj ima tudi nas Jezušček rad!“

Mali murenčki so začudeno strmeli v ateja. Ata so se pa še bolj zasmeli, da so jim ušesa skoraj v usta zlezla. Pa so privzdignili levo perutnico, malo so jo podrgnili ob koleno — in so jo vrezali po desni perutnici. „Sveta noč, blažena noč!“ so zaigrali murenčkom in še zapeli so jim zraven.

„Seveda nas ima rad Jezušček,“ so rekli vmes, „drugače bi nam ne bil dal goslic in muzike. To znamo samo mi.“

Tedaj so se mali murenčki spomnili vseh svojih goslic in orglic, pa so zaigrali za atejem, da se je domačija tresla. Tako so se razveselili, da so začeli kar valčke udarjati, zraven so pa rajali in poskakovali. Iz same prešernosti so šli in so pojedli vso zalogo sladkih koreninic. In potem so spet zapeli iz polnih grl, da so še malega Jezuščka privabili k luknji. Ravno se je peljal mimo na saneh, da obišče po svetu pridne otroke. Mali Jezušček jim je vrgel polno pest bonbončkov in še eno polno rožičev. Pa tako ljubeznivo se jim je smejal, da jih je minil ves mraz — kakor bi spet sijalo tisto čudežno božično solnce. —

Pirc Bojan, stud. med.:

Zimska telovadba.

Huda zima je tu in gotovo se pozna tudi vašim telovadnim uram. Kurjave nimate, da bi si zakurili v telovadnici — ali pa sploh telovadnice nimate. Kaj bo torej pozimi z našo telovadbo? Ali ne bo celo zimo nič? Tako se sprašujete in strah vas je, da boste vse vaje pozabili.

Le nikar se ne čemerite! Tako hudo pa res ni! Čujte, kaj vam povem: Telovadba našega naraščaja je po zimi lahko še bolj prijetna kakor poletu. Ne čudite se, res je to!

Seveda moram takoj nekaj važnega pripomniti. Če je kdo med vami, ki ni popolnoma zdrav, naj ne telovadi v nezakurjeni telovadnici. Sploh naj zelo, zelo pazi na svoje zdravje, ker pozimi lahko izgubi še tisto, kar ga ima. Tistim pa, ki vam je Bog dal trdno zdravje, dajem nekaj nasvetov za zimsko telovadbo.

Vsaka telovadba, naraščajska pa še posebno, je najbolj koristna, če se vrši zunaj na prostem. Tudi pozimi! Ne bojte se mraza — telovadec se mora počasi navaditi nanj! Tudi prehladili se ne boste, če boste storili tako, kakor vam bom svetoval.

Če imate telovadnico, začnite s telovadbo notri, pa samo s prostimi vajami, da se vam kri razvname. Telovadbe na orodju v mrzli telovadnici ni priporočati. Ko ste se s prostimi vajami malo ugreli, pustite telovadnico in pojdite ven — na zimske telovadne igre!

Kjer pa telovadnice sploh nimate, napravite tudi proste vaje zunaj. Vadite zelo hitro, da mraz ne bo imel časa planiti po vas. Toda to vam svetujem samo zato, da čez zimo svojih vaj ne pozabite.

Poglavitna telovadba naj pa bodo igre zunaj!

To veste kaj prinaša starka zima: Sneg, led, mraz. Ti zimski darovi pa niso samo za zabavljanje, še boljši so za zabavo, za telovadne igre.

Kepati se gotovo znate in vseč vam je. Ne mislim pa priporočati tistega surovega počestnega kepanja po poti v šolo in iz šole, hvalim samo tako, ki je res v veselje in v korist. Napravite si sneženega možakarja, razdelite se v dve stranki — in hop po njem, s kepami, seveda! Pa ne preveč od blizu, drugače ni nobena umetnost! Katera stranka večkrat zadene, njena je zmaga. Ne delajte pa tega sami. Vedno naj bo zraven vaš vadiatelj, ki bo sodnik.

Sankanje je tudi prijetno in zdravo za mlado telo. Pri sankanju se lahko sestavijo zanimive igre. Naprosite svojega vadiatelja, da vas bo katero naučil.

Drugod zopet napravljajo iz snega cele trdnjave in okoli njih se razpletajo hude vojske in bitke. Dobra telovadba je to, samo da ne začnejo zares drug drugemu nagajati in se nazadnje ne skavsajo.

Spet drugi imajo navado, da tekajo po snegu za stavo. To je pa že cela umetnost! Ampak noge se utrdijo, pa pljuča se tudi nasrkajo svežega zraka!

Zdaj pa nekaj silno imenitnega: Takih vaj se smete lotiti samo tisti, ki imate dobre čevlje brez lukenj, pa tudi dovolj obleke na sebi! Če kdo začuti v čevljih mokro, le brž domov in čevlje dol! Tisto je zelo nevarna reč! Pa tudi tako hudo ne smete gnati svojih iger, da bi se spotili! Če boste pa upoštevali moje svete, se gotovo ne boste prehladili, ampak boste postali krepki Orli.

Pa še to! Stariše morate vprašati, katere čevlje in katere hlače boste vzeli v sneg. Če boste pametni in pridni, vam ne bodo branili in vaše veselje pri zimski telovadbi bo obilno.

Črni kos — zapleši še na drugo plat!

(Pismo sestri Slavici.)

Dobra sestra! — Čeden je Tvoj spis „Pleši, pleši, črni kos!“ v 1. števil. Orliča in prav vesel sem ga bil.

Ali . . . ali! Zdi se mi, da gledaš na ta svet iz preveč jasnih višav. Zato dvojim, zelo dvojim, da bi bilo vse res, kar pišeš. Misliš prav, volja je dobra, ali — saj veš, kako je zapisano: meso je slabo!

„Deklice — Orlice, ki se bodo privadile takih plemenitih plesov, ne bodo silile na tiste plese, ki so grdi, prepovedani, pregrešni. Taki plesi se jim bodo studili in gabili. Zato so telovadni plesi naravnost dobra in hvalevredna naprava.“

V tele besede se je zapičila moja dvojba. Ali bodo sedanje majhne deklice tudi takrat tako mislile, ko bodo zrastle v velika dekleta? Ali ne bodo začele vihati svojih noskov: Mm, to je preotročje“ — in bodo rekly: „Pojdimo drugam!“

Poganski pesnik Ovid je zapisal zelo resnične besede: „Silitimo v to, kar je prepovedano, in želimo si reči, ki so zabranjene.“ To je dobro povedal, saj vemo, da je človek — „k slabemu nagnjen“.

Ali mislite, da ta resnica ne velja tudi za tiste, ki telovadite v orlovskih telovadnicah? Ali ve, ki boste zrastle iz orlovskih krožkov, ne boste več — „k slabemu nagnjene . . .?“

O jej! Ne bom več pisal! Te že vidim, dobra sestra, kako pred svojimi Orličicami v dvorani prebiraš moje pismo. Po dvorani pa hrup: „Kaj piše? Kdo piše? Kako pravi? Žalil nas je! Sramota! Fej ga bodi!“ Jeza na obrazih, v srcih pa huda misel: Kaj bi mu naredile, temu človeku, če bi ga srečale na cesti? Jezik bi mu izruvale, obraz bi mu razpraskale, po krempljicah bi ga nasekale . . .

Kako je dobro, da me ne poznate! Saj bi si ne upal na cesto! Pa vseeno si želim, da bi bile vse prav jezne name. Prav zares! Le pokregajte se nad menoj v sveti jezi: „Počakaj, sitni godrnjavs! Ti bomo že pokazale!“

Da, le pokažite mi! Pa ne tako, kakor je marsikje navada. Gre, pa se vsede, pa napiše celo pismo zabavljic, potem se pa baha: Ali sem mu pokazala!

Le pokažite mi! Vse Vaše življenje od danes naprej bodi pošten odgovor na moje izzivanje: Ker nam ne verjameš, zato bomo pa zdaj še prav nalašč tako ravnale, kakor nas uči sestra Slavica! Boš videl, da res!

Takega odgovora si želim. Ni mi treba pisati, zapišite si ga samo v knjigo svojega življenja. Meni je vseeno, če dobim ta odgovor v roke šele — na sodnji dan! Ste me razumele?

Sestro Slavico in ves njen orliški drobiž pa prav lepo pozdravlja — udani brat Janez.

P. Krizostom Sekovanič:

Orliči in drugi tiči.

TRETJE DEJANJE.

Na razpotju blizu mesta, ob strani nekaj dreves in grmovja. Ob strani klopica. Mrak; proti koncu se še bolj stemni.

I. prizor.

Pozorišče nekaj trenutkov prazno; nato prideta Cvetko in Rajko od leve.

Cvetko. Mislim, da bo najbolje, če počakava Milana tu na klopici. Mene že noge bole.

Rajko. Prav imaš. Kar sediva! (*Sedeta.*) Milan mora priti prav kmalu za nama, saj je dejal, da se bo pomudil le par minut doma. Samo toliko, da malo razveseli mamo, ker je tako sama.

Cvetko. Milan ima svojo mamo zares rad. Že parkrat je stekel danes popoldne k njej ter ji pripovedoval, kako veselo in prijetno je na orlovski slavnosti.

Rajko. Da bi le kmalu prišel. Bog vedi, koliko je zdaj ura? Ob osmih moramo biti tam.

Cvetko. Seveda. Ob osmih je napovedan sklep prireditve. — Kako lepo bo, ko bodo odkorakali Orli z lampijoni.

Rajko. Milan mi je pravil, da bodo prižigali tudi rakete.

Cvetko. Vem. Tudi meni je pravil. Škoda se mi zdi samo, da še midva nisva med Orliči.

Rajko. Kaj bi tožil, Cvetko! Vladko naju bo te dni zapisal v naraščaj in drugo leto bova nastopila pri javni telovadbi v krojih.

Cvetko. Drugo leto bo prireditev še vsa lepša, kot danes. Ali ne?

Rajko. Jaz menim prav tako ... (*Oba se zamislita. — Čez nekaj časa se začujejo koraki.*)

Cvetko (veselo). Milan gre! (*Hitro vstaneta.*)

II. prizor.

Milan (prihiti od leve). Fantka, zdaj pa le hitro z menoj, ker se že mudi. Mami sem prinesel sveže vode in sem se nekoliko zakasnil. Upam pa, da ne bomo nič zamudili. (*Prime Rajka za desno in Cvetka za levo roko ter odhiti z njima na desno.*)

Rajko (spotoma). Ali zdaj gorijo tisti lepi lampijoni, ki so pripeti na vence?

Milan. Seveda gorijo ... In rakete bosta videla ... (*Odidejo.*)

III. prizor.

Čez nekaj trenutkov prideta Izidor in Slavko od leve.

Izidor. Vsaj danes se lepše drži! V kratkem se bova ločila — povedal sem ti že, da me iščejo orožniki — in zato bom zbežal od tod. Danes imava še priliko, da zadnjikrat zagodeva kako prav veselo najinim ljubim prijateljčkom. V kratkem bo minila prireditev in Orliči se bodo vračali po tej poti, ker je najbolj priročna. Vladko bo prikorakal kot vaditelj naraščaja prvi. (*Si mane roke.*) Slavko, polno veselih muh mi frči po glavi!

Slavko. Pusti me, da odidem domov. Nimam veselja za take stvari. Orliči se mi zde nazadnje vendarle dobri fantje ...

Izidor (zlobno). Ha, ha, Slavko, zdaj vidim, da se ti je docela zbledlo. Danes sploh opažam, da si nekam boječ in meščast. Če hočeš oditi, kar odidi! Prosta ti je pot, a vedi: najinega prijateljstva je s tem konec in še to noč boš čutil moje roko! (*Mu preti.*) Pojdi, kamor hočeš! Z Bogom! (*Hoče oditi na levo.*)

Slavko (ga prestrašen zadrži). Izidor, nisem mislil tako hudo! Saj ne grem nikamor. Vse hočem storiti, kar mi ukažeš. Samo ne hodi! Ne bom te več dražil.

Izidor (se vrne). Naj bo. Ali pomni: poslednjič! Še enkrat mi zini kaj takega in po tebi bo. Ne bom se dal preprositi za nobeno ceno. Fant, pamet, pa bo dobro. — Zdaj pa poslušaj! Povedati ti hočem svoj načrt.

(*Iz žepa potegne vrvico.*) Tole vrvico bova napela čez stezo. Ko se bo Vladko vračal na čelu svoje kompanije, bo kajpada padel čeznjo, kakor je dolg in širok. Pri tem si bo nekoliko pretresel svoje kosti, ha, ha! In to mu ne bo v škodo. — Ali si nisem dobro izmislil?

Slavko (*počasi, negotovo*). Dobro si jo pogodil res, toda kaj če si Vladko zlomi nogo ali ...

Izidor (*mu seže v besedo*). Molči! Ali si zopet začel prodajati svojo modrost? Obnašaj se in govori kot se spodobi fantu! — Ne bodi šleva! — Pomagaj mi! (*Mu poda konec vrvi.*) Priveži tam k deblu! Pa močno, kar se da. (*Privezujeta vrvico.*) Tako. Mislim, da bo dovolj napeta. (*Poskuša.*) O dovolj, dovolj. Vladko naj jo enkrat izkupi, kot se spodobi. — Zdaj bi bilo pa dobro, da bi jim šel ti naproti. Ali ne?

Slavko. Kakor se ti bolje zdi.

Izidor. Ko jih boš zagledal, steči, kar moreš, sem nazaj, da bova izza tega grma opazovala, kako se bo vse zgodilo.

Slavko. Ali me boš ti tukaj počakal?

Izidor. To se razume. Pa hitro se vrni! Če boš vse izvršil, kakor sem ti ukazal, boš prejel še nocoj lepo plačilo.

Slavko. Vse bom izvršil. (*Odhiti na desno.*)

Izidor (*sede na klopico, podpre z roko glavo, premišljuje nekaj časa, nato se zasmeje*). Ha, ha, Vladko, danes jo boš izkupil! (*Hitro vstane.*) Toda, ali je vrvica dosti močno privezana? (*Poskuša vrvico.*) Bo, bo, ha, ha! (*Si mane roke.*) Takega veselja še nisem imel, kakršno me čaka zdaj. Če se bo le vse srečno izteklo? — Vladko, ne bom samo jaz trpel, ne! Trpi tudi ti! (*Sede, nekaj časa molči, nato plane pokoncu.*) Nekdo prihaja? (*Gleda proti desni ter posluša hitre korake.*) Kakor blisk hiti. Bog vedi, kdo je? Ali je Slavko? Morda Vladko in ...

Slavko (*pridrvi z veliko naglico na oder, se spotakne ob vrvico, jo pretrga in pade z glasnim krikom po tleh*). Joj! Jezus, Marija! — Oh moja noga! (*Sede; se hoče dvigniti, a se ne more.*) Pomagajte! (*Se prime za glavo.*) Moj Bog, moj Bog!

Izidor (*stopi k njemu*). Ti, Slavko? — Prav ti je, zakaj si pa tako neumno dirjal! (*S preplašenim glasom.*) Saj ne bo nič hudega. Kar vstani!

Slavko. Ne morem! Uh, boli me! — Izidor, ti si kriv!

Izidor. Seveda! Jaz kriv! Ali sem tebi vrvico nastavil? Zakaj pa nisi pazil? Sam si kriv!

Slavko. Sam tudi. Bog me je kaznoval. (*Zdihuje. V daljavi se zasliši orlovska himna. Petje se bliža.*)

Izidor (*posluša*). Orlič! prihajajo. Slišiš? Če ne moreš proč, ostani tu. Jaz moram v kraj, da me ne dobe. To ti povem, če komu zineš, da sem bil tu, ti zavijem vrat. (*Zbeži.*)

Slavko. Oh, oh! Kako boli! Izidor, pomagaj! (*Poskuša vstati.*) Ne morem! — Joj, joj! — Moj Bog, tako čudno mi je ... (*Se zgrudi in obleži nepremično. Petje se še bolj približa.*)

IV. prizor.

Četa Orličev z lampijoni prikoraka od desne. Na čelu Vladko. Za njimi Rajko in Cvetko.

Vladko (*opazi Slavka, dvigne roko*). Četa — stoj! — Nekdo leži na tleh. — Kdo je? (*Stopi bliže in se skloni k Slavku.*)

Slavko (*se zave, malo zravna in govori s slabim glasom*). Ali si ti, Vladko? O, pomagaj, da vstanem!

Vladko (*začuden*). Moj Bog, ti si, Slavko? Kaj se ti je zgodilo? (*Ga skuša dvigniti.*)

Slavko. Pusti! — Ne, ne! — Me preveč boli — ne morem vstati! — Pusti me! Ah ... (*Rajko in Cvetko posvetita Slavku z lampijonom v obraz. Orlič ga obstopijo.*)

Cvetko (*preplašen*). Res, Slavko je! Kaj se ti je vendar zgodilo?

Vladko. Ivan in Ciril, skočita tjale v stražnico po nosilnico. Druge pomoči ni.

Ivan in Ciril. Tako. (*Odideta.*)

Rajko (*poklekne k Slavku, mu položi glavo v svoje naročje in ga boža*). Slavko, ljubi Slavko, povej, kaj ti je!? Glej, mi smo vse pozabili, kar si storil in te imamo radi, Slavko, zelo radi! (*Zaihti.*)

Slavko. Ah, ah, kako boli! — Noga — noga — zlomil sem si jo! Joj — joj —

Mirko (*se nagne k njemu*). Kaj? Nogo si si zlomil?

Milan. Kako? Ali si padel?

Slavko. Da, padel, padel sem ... O Vladko, prosim te, odpusti mi! Izidor me je zapeljal ... Odpusti, Vladko, odslej bom drugačen! (*Zajoka.*)

Orlič (*se začudeno pogledujejo in vsklika*). Zopet je bil Izidor poleg, ta paglavec, ta nepridiprav!

Rajko. Kajne, Vladko, ti Slavku vse odpustiš?

Vladko (*poklekne, prime Slavka za roko in govori prisrčno*). Vse, moj ljubi bratec, vse ti odpuščam. Ne govori več o teh stvareh. (*Vstane.*)

Slavko. Bog ti plačaj! — Tamle (*kaže z roko*) glej, tamle sva napela vrstico, da bi se ti na njej spotaknil in padel ... Izidor me je poslal, naj grem gledat, če že prihajaš. Ko sem videl, da že greš s svojo četo, sem tekel na vso moč, da mu to naznanim. Pozabil sem na vrstico, se spotaknil in padel ... Izidor mi je še privoščil.

Mirko. Ta hudobnež!

Tugomir. Jaz bi mu že pokazal ...

Slavko. Joj, kako boli! ... Bog me hudo tepe!

Vladko. Bil si zapeljan, a zdaj boš postal zopet tak, kakršen si bil, predno si začel občevati s tem nesrečnim Izidorjem.

Cvetko. Bog vedi, kje je zdaj Izidor? Jaz si ne upam domov, ker bi me gotovo pretepel.

Vladko. Nič se ne boj! Spremili te bomo. Pri mami boš na varnem. Za Izidorja bodo pa že orožniki poskrbeli, da bo tudi na varnem. Salezijanci ga bodo spremenili počasi v poštenega človeka.

Milan (*kaže na desno*). Ivan in Ciril sta že tu. (*Ivan in Ciril prideta z nosilnico.*)

Bogdan. Mi štirje ga bomo nosili! (*Pokaže Cirila, Ivana, Milana in nase.*)

Vladko. Dobro.

Rajko (*se nagne k Slavku*). Slavko, ali te še boli?

Slavko (*trudno*). Ah ... še ...

Rajko. Celo noč bom pri tebi in te bom tolažil, Slavko!

Vladko. Položimo ga na nosilnico! — Rahlo! (*Ga polagajo v nosilnico. Orlič, ki nima pri tem opravila, gledajo in se tiho med seboj menijo.*)

Slavko (*med polaganjem*). Ah — ah — ah — boli — boli. — Nikar!

Rajko (*joka*). Ubogi Slavko!

Bogdan. Dvignimo! (*Ciril, Milan, Ivan in Bogdan dvignejo nosilnico ter jo odnesejo na levo. Cvetko in Rajko jim sledita.*)

Vladko (*Orličem*). Pozor! (*Četa se vrsti. Nato jih šteje.*) Prvi, drugi — prvi, drugi — prvi, drugi ... Desno, v dvored! — Četa — stopaj!

Orlič odkorakajo na levo. (Zagrinjalo.)

Zgodba o slepi in gluhonemi deklici.

(*Dalje.*)

Na svet je prišla krepka in zdrava. Nihče ni mogel misliti, da njeno oko ne bo dolgo sijalo, da se bo njeno uho kmalu za vedno zaprlo —

Ko je bila še prav majčkена, je že kazala, da je jako svoje-glavna deklica. Kar je videla, da imajo ali delajo drugi, je hotela po vsej sili tudi sama imeti ali narediti.

Svoje glavnost velja kajpada za nelepo čednost. Vendar se da tudi prav obrniti in naravnati. Svoje glavnost je treba samo prav vzgojiti, pa lahko postane vstrajen, stanoviten mož ali žena — človek železne volje. To se je popolnoma uresničilo pri naši Lenčki.

Ko je bila stara dobrih šest mesecev, se ji je že začel razvezovati jeziček. Za drugimi je izgovarjala posamezne besede. Najbolje se je naučila besede „voda“. Večinoma je ponavljala besede kar tjavendan, ne da bi vedela, kaj pomenijo. Tako „govori“ tudi papagaj. Prav dobro je pa vedela, kaj pomeni „voda“ in to si je že takrat tako dobro zapomnila, da ji ni šlo več iz spomina.

Imela je leto dni, ko je shodila. Sama pripoveduje, kako je bilo. Mati jo je bila skopala in jo držala v naročju. Solnce je sijalo in sence gibajočih se drevesnih vej so švigale po tleh. Lenčka jih je hotela vjeti. Planila je materi iz naročja in je stekla za senčnatimi slikami. Seveda ni ničesar vjela. Padla je po tleh in se začela dreti, dokler je ni dobra mamica zopet položila na kolena.

Takrat je bila Lenčka srečno dete. Toda samo ena pomlad je bila določena, da pokaže njenim očkom pisane trate in zelene gozdiče, da naredi njenim ušesom prelepo muziko ptičjega petja in žgolenja. Tej pomladi je sledilo poletje, sledila jesen — in že je bila tu sstrašna zima, ki je prinesla mali Lenčki hudo, hudo bolezen.

Bilo je vnetje trebušne in možganske mreže. Vsi so mislili, da bo dete umrlo. Tudi zdravnik ni imel nič več upanja. Ali nepričakovano jo je neko jutro pustila vročina, ki jo je bila močno kuhala.

Veliko veselje je zavladalo po hiši, češ: Lenčka bo zopet zdrava! Nihče ni slutil, kako drago bo moral otroček plačati svoje ozdravljenje. Tudi zdravnik ni opazil, da je na videz ozdravela deklica — slepa in gluha . . .

Kaj takega se večkrat zgodi. Sami veste, da po hudi bolezni rado kaj ostane v človeku, kar mu potem celo življenje nagaja. Posebno rado se to primeri, če bolnik nima dosti skrbne postrežbe in prehitro verjame, da je zopet zdrav. Zato se je treba v bolezni vedno kar moč natanko ravnati po zdravnikovem nasvetu. Zdraviti se je treba tako dolgo, da je vsa bolezenska grdobija zopet ven iz telesa!

Črna — gluha noč.

Lenčka je pozneje pisala, da se prav majčkeno spominja tistih strašnih dni. Zaveda se, kako ljubeznivo ji je v boleznih stregla njena mamica, kako se je nekoč zbudila iz omotice in ni mogla gledati svetlobe. Oči so jo preveč pekle in žgale. Obrnila se je v steno — toda dolgo se ni bilo treba umikati svetlobi. Svetloba se je sama umikala Lenčki, dan za dnem ji

je medleje sijala — dokler ni objela deklice popolna črna noč. Bila je toliko strašnejša, ker je bila zraven črnine še — gluha.

Otrok se je privadil takemu življenju in se ni zavedal, da je bil včasih drugačen človek. Spomin na dni pred boleznijo je ginil bolj in bolj. Vendar je vsaj nezavedno marsikaj ostalo v njej iz onih prvih dni. Čeprav je zgodaj izgubila vid in sluh, je bila vendar mnogo na boljšem, kakor če bi bila že na svet taka prišla.

Lenčka pravi, da se je v tistih časih po bolezni skoraj vedno držala materinega krila. Veliko več pa ne ve povedati o sebi. Za materjo je capljala iz sobe v sobo, iz kuhinje na vrt, z vrta nazaj v hišo. Z ročicami se je skušala vsake reči dotakniti in jo otipati. Ravno tako je vse otipavala, kar je mama delala, kamor je segla, kar je vzela v roke. Zdravi otroci spoznavajo svet in vse okoli sebe z očmi, Lenčka je morala „gledati“ — s prstki!

Kmalu je zaželela, da bi mogla ljudem kaj dopovedati. Toda kako? S tipanjem je doznala, da ljudje pokimajo, kadar jim je kaj po volji. Če jim pa ni všeč, pa odkimajo. Tako je odslej tudi sama delala in je torej že znala dve besedi „govoriti“: „da“ in „ne“.

Naučila se je pa še marsikaj drugega. Če je hotela kruha in sirovega masla, je pokazala, kako se kruh reže in namaže z maslom. Če je želela, da bi mama naredila sladoled, je kazala z roko, kako se suče tista priprava za sladoled, zraven se je pa stresla, kakor bi jo na vso moč zeblo. Tako in podobno se je pogovarjala z mamico. Tega se je tako privadila, da sta se z mamo popolnoma razumeli. Mati jo je pozneje že lahko poslala kaj iskat v hišo ali na vrt. Hodila je čisto varno. Tudi po stopnicah in med gredami na vrtu ni bilo nevarnosti zanjo. Tako dobro so ji prstki nadomestovali oči.

Ko je bila pet let stara, je znala prav dobro zravnavati perilo. Tudi je natanko ločila svoje srajce in robce od drugega perila. Če se je mama preoblekla, da bi šla v mesto, je bilo Lenčki treba samo njeno obleko potipati, pa je vedela: Aha, mama pojde od doma! Takoj je začela prositi, najjo vzame s seboj.

Vedela je tudi, kako se je treba obnašati pred ljudmi, ki pridejo na obisk. Nekoč je prišlo več tujih gospodov obiskat stariše. Lenčka je začutila v sebi, kako so se posebno močno zaprla vežna vrata in kako je nastal vsled trde hoje nenavaden hrup po hiši. Tak močan ropot čuti tudi gluhi človek, čeprav ga ne sliši. Ker se vse okoli njega več ali manj trese, se trese tudi njegovo telo in koj ve, da je nekaj posebnega.

V Ljubljani sem včasih govoril z otroci v gluhonemnici, ki so se ondi šolali. Opazil sem, da so vselej čutili, če je šel mimo po česti težak voz ali avtomobil. Enega sem vprašal, če sliši. Pokazal je na prsi in je rekel: „Tu notri slišim“. —

Tako je torej tudi Lenčka slišala, da so prišli na obisk. Brž je stekla po stopnicah v gornjo sobo in se je nališpala, kakor je mislila, da mora biti za goste. Vstopila se je pred ogledalo, kakor je vedela, da dela njena teta. Lase si je namočila z lasno vodo, po obrazu se je debelo napudrala. Na glavo si je dejala tenčico, okoli ledji si je zavezala dolg židan pas, da se je skoraj za njo vlekel. Mala nečimernica!

Tako nališpana je šla zabavat in kratkočasit ljube goste. A' to je bila težka reč! Ker ni mogla slediti pogovorom in obnašanju drugih. Zato je pogosto začutila veliko zapuščenost in je bila zelo žalostna. Sirotica!

Dalje prihodnjič.

Vesela pošta brata Nardžiča.

P. Krizostom Sekovanič:

Moja ovčica.

(Deklica govori pri jaslicah.)

Detece božje v jaslicah spi; V rokah ovčice drobne drže,
truma pastirjev k njemu hiti. malemu Jezusu jih podaré.

O da bi bile moje te lepe ovčice; o da bi bile moje! Če bi smela vzeti v roke eno samo tako nežno stvarco in jo dati božjemu Detetu, kako bi se mi zasmajalo srce! Božje Dete bi se obrnilo k meni tako milo in dobrotno — in bi me blagoslovilo s svojo drobčkano ročico, ki tako rada blagoslavlja. S svojimi jasnimi očkami bi me pogledalo tako prijazno, kakor nihče drugi. Z nebeškimi usteci bi se mi nasmehnili tako sladko, kakor zna samo nebeško Dete. Jaz bi se pa nagnila k njemu in bi mu povedala tisto lepo povestico o pastirčku Benjaminčku, ki ni imel nobenega drugega bogastva, kakor samo eno majhno belo ovčko:

Pastirček Benjaminček
v koči sladko spi.
Glas ga dvigne rajski
sredi blažene noči.

Pred njim se ziblje angel
v žarno luč odet.
Bogu poje slavo,
mir rosi na svet.

Pastirčku sladko pravi:
„Benjamin, ubog si res,
bolj pa še je borno
Dete iz nebes.

Edino premoženje,
jagnje nesi v dar
njemu, ki te ljubi,
ki je src vladar“.

Pastirček Benjaminček
k jaslicam hiti,
z blaženim veseljem
ovco Bogu izroči.

Sprejme Jezus jagnje,
rahlo se mu nasmehlja,
laske mu poboža,
šopek cvetk mu belih da.

Pastirček Benjaminček
prerojen in nov
Detece poljubi,
spet napoti se domov.

Ko pride v svojo kočo,
čudo se zgodi:
iz vsake bele cvetke
jagenjček se skotali . . .

O da bi bila jaz ta pastirček Benjaminček! Tudi jaz bi nesla belo ovčico božjemu Detetu v hlevček. Predenj bi pokleknila in bi mu jo darovala. Pa še samo sebe bi mu dala v dar. Njegova pastirica bi postala in vedno bi bila pri njem. Rada bi ga imela kot svojega bratca in takole pesemco bi mu zapela:

Detece rajsko|
z belo ovčico,
sprejmi me, sprejmi
za pastirico.

Detece milo
s srebrno ovčico,
sprejmi me, sprejmi
za svojo sestro!

Prosimo, zelo prosimo!

Tole prosimo. Nekateri odseki in posamezniki so nam vrnili 2. štev., ker smo je preveč poslali. 1. štev. nam pa niso vrnili. Sedaj imamo 1. štev. premalo in ne moremo postreči z njo novim naročnikom, ki se še vedno oglašajo. Kdo bo kriv, če ne bodo imeli popolnega letnika? Tisti zanikrneži! Še enkrat: Kdor je vrnil 2. in 3. štev., naj takoj tudi prvo vrne!

Koliko so kje pridni?

Na novo so plačali: Gor. Ponikva: 20. — Ihan: 23. — Ljublj. Sv. Peter (dečki): 25. — Vavtavas: 10. — Šmartno pri Kr.: 50. — Radovljica (dekl.): 22. — Sv. Jurij ob Pesni.: 10. — Sv. Jurij ob juž. žel.: 10. — Sv. Jakob ob S.: 10. — Radeče: 17. — Radomlje: 10. — Šmartno na Paki: 10. — Središče (dekl.): 20. — Sv. Tomaž pri Orm.: 14. — Borovnica: 30. — Motnik: 15. — Preddvor: 10. — Ptuj (dijaki): 26. — Dovje: 25. — Jesenice (dekl.): 40. — Žiri: 25. — Sv. Gregor: 30. — Črna: 10. — Vel. Lašče (dekl.): 30. — Studenci pri Marib.: 70. — Št. Rupert: 40. — Kranj (dekl.): 20. — Trata: 30. — Polh. Gradec: 12. — Dobrova: 30. — Negova: 20. (Dalje.)

Br. Nardžič piše vsem.

Dragi vsi! — Zakaj pišem vsem? Zato, ker ne morem vsakemu posebej. Tudi tistim ne, ki so padli v moj poštni nabiralnik. Preveč jih je — ne, ne! Saj imam vse rad! Ampak če bi pisal vsakemu na koncu „Odgovor“, bi moral pisemca preveč skrajšati in moji prijateljski bi se kremžili. Vseh poslanih pisemc pa vseeno ne boste našli tukaj. Iz vsakega kraja po eno, druge pa drugič. Odgovore pa namesto mene tisti pišite, ki imate več — papirja! Zdaj pa še prav vesele božične praznike in blagoslova polno novo leto!

Iz nabiralnika.

Male Lašče. — Spošt. br. N.! — Komaj sem čakala „Orliča“, da doblim odgovor na pismo. Kolikor večji je „Orlič“, toliko bolj sem ga vesel. Pri nas smo imeli igro „Bratec in sestra“. Lepo je bilo. Skupno sv. obhajilo smo tudi imele. Sedaj se učimo petja. Če je moje pismo prekratko, bom drugič toliko napisala, da se bo moral „Orlič“ še potegniti in razširiti. — Ana Stritar.

Kostanjevica. — Naznanjam Vam, da so se tudi pri nas ustanovile Orličice. Pokopali smo sestro Pepco Laknar. Komaj je čakala, da bodo prišle nove vaje in bo stal novi Dom. Pa ljubi Bog je ni pustil toliko časa. Preselila se je v najlepši dom in tamkaj telovadi z angelci. — (Podpis?)

Ribnica. — Pozdravljam Vas v imenu orlovskega naraščaja iz lepe ribniške doline. Kje pa je to? „Sem Ribničan Urban, po celem svetju znan“ — bom pa še v Orliču. Saj zelo radi beremo svoj list in telovadimo tudi radi. Poletu smo še na izlete hodili. Saj nas je 35 dečkov, deklic pa 20. Bog živi. — Ivan Petelin in Kozar Jernej.

Vrhnika. — Zopet nekoliko poročam. Imeli smo igro „Pogumni Tonček“. Morali smo ponavljati. Sedaj zopet telovadimo. Število je narastlo na blizu 50 deklic. Dobila sem že novega „Orliča“ in težko čakam nadaljevanja povesti o slepi in gluhonemi deklici. — Vaša Betka.

Horjulj. — Od nas še niste prejeli nič poročila. Pred enim mesecem smo ustanovile Orličice. Tudi jaz sem zraven. Vsako nedeljo telovadimo. Pozdrav. — Rezika Stanovnik.

Vrhnika. — V veseli pošti pišejo od nas samo Orličice. Zato sem se Vam namenil pisati, da ne boste mislili, da so Orliči izumrli. O ne, saj nas je čez 50! Telovadimo in za Miklavžev večer se pripravljamo. Bog živi! — Orliček Pavel.

Št. Jernej. — Tudi pri nas smo že eno leto Orlice. Imeli smo akademijo. Imamo tudi domačo orlovsko godbo, ki prav lepo igra. Za novembrov nastop se učim pesemco in vaje. „Orlič“ se mi sedaj bolj dopade, ker je večji. Hodim v V. razred. Tudi moj brat je Orel. Bog živi! — Vaša sestra Majda Bregant.

Šmarjeta. — V začetku Vas lepo pozdravim. Prebiram „Orliča“, ki mi zelo ugaja. Posebno iz nabiralnika. Naš Orel zelo napreduje, naraščaj pa še nima telovadbe. Moj triletni bratec že tudi zna malo telovaditi. Na orlovskem taboru se je na glavo postavil in na drogu par točk naredil. (Oho!) Ko bomo začeli telovaditi, bomo klicali: Bog živi! — Rafael Fabiani.

Zagorje. — Od nas se nič ne oglašamo, a spimo pa ne. Tri leta je že, kar telovadimo. V začetku se nas je oglasilo 72, pa nekaj jih je izstopilo in nekaj je bilo izključenih. Sedaj nas je še 39. Brat Koželj nas vadi, zato smo se že precej izurili. V Trbovlje nas je šlo tekmoval dve vrsti. Sedaj se veselimo nove bratlje. Imel bi še veliko povedati, pa se bojim, da bi rekli: To je pravi klepetec! Pa še drugič! Bog živi! — Snoj Joško.

Dolenji Logatec. — Tudi jaz Vam pišem in vam povem, da nas je tukaj 28 Orlič. Jeseni smo mislili, da bomo nastopile pri javni telovadbi, pa ni bilo nič. Zelo smo bile žalostne. Morda bomo pa zato na odru. Bog daj! Zelo rada berem „Orliča“ in igra se mi hudo lepa zdi. Moja sestra Ivanka je načelnica Orlic, naša vaditeljica je pa Urška Sirca. Če gospod brat dovolite, bomo še pisale. Bog Vas živi! — Mimi Rusova.

Radovljica. — Od nas bom pa jaz nekaj povedala. Bile smo na izletu v Kamni gorici, ko smo odkrili ploščo br. dr. Pogačniku. Potem je bil nastop na prostem. Pri obrtnem naraščaju nas je okoli 20. Pri gojenkah tudi toliko. Zdaj nisem šla par dni k telovadbi, ker me je noga bolela. Pridite enkrat pogledat, kako pri nas telovadimo! Bog živi! — Koman Anka, Milena, Vera.

Kamnik. — Jaz sem Orlica. Sedaj se bomo učile metuljčke za Božič. „Orliča“ rada berem. Sv. Miklavž bo čez en teden, pa moramo biti zelo pridne, ker nam je že lani povedal, da, če bomo poredne, bo prinesel samo palico. — Gašperlin Ana.

„Orlič“ izhaja v začetku vsakega meseca. List izdaja uprava „Mladosti“ (Ludovik Tomažič). Uredništvo in upravnštvo je v Kamniku.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 10 izvodov pod skupnim zavitkom, 2 dinarja na leto, za vse druge naročnike 4 dinarje.

Oblastem odgovoren Ciril Mohor.

Urejuje P. Bernard Ambrožič.

Tiska tiskarna „Tiskovnega društva v Kranju“.